

удосконаленню комунікативних, організаційних, діагностичних, проєктувальних, дидактичних, аналітичних умінь і навичок, професійно значущих якостей особистості фахівця соціальної сфери.

Необхідно зазначити, що під час звіту про проходження практики студенти відмічають деякі труднощі, з якими вони стикаються під час роботи з контингентом дітей з освітніми потребами: організація роботи, труднощі у стосунках та налагодженні контакту, психологічна невідповідність, відсутність професійної підготовки.

Зазначимо, що складності, з якими стикаються майбутні соціальні педагоги у роботі в інклюзивному середовищі вимагає вирішення, яке ми бачимо у формуванні і розвитку *soft skills*. Звісно, що молодому фахівцю, як новачку, складно відразу ефективно знаходити вихід з складної ситуації, для цього необхідний досвід. Але, навчаючись у стінах ЗВО, можна розвинути деякі якості особистості. Студентам, що навчаються за спеціальністю 231 Соціальна робота можна порадити вивчення таких навчальних дисциплін, які дозволяють сформувати *soft skills*. До таких вчені відносять: «психологія, командоутворення, організаційна культура, психологія управління, етика ділового спілкування, конфліктологія, підприємництво, культурологія, педагогіка, комунікації в управлінні та ін.», які допоможуть у подальшій практичній діяльності з категорією дітей з особливими освітніми потребами у якості фахівця [1].

Отже, діти з особливими освітніми потребами вимагають участі у їх адаптації, навчанні і розвитку на протязі їхнього шкільного життя. У зв'язку із тими перетвореннями, що проводяться в системі освіти України зростає потреба у якісній підготовці кваліфікованих фахівців, зокрема соціальних педагогів, для роботи в інклюзивному середовищі закладів освіти.

1. Magauova A.S., Makhambetova Zh.T. The readiness of future social pedagogues to work in inclusive education: results of a diagnostic research. URL: <https://bulletin-pedagogic-sc.kaznu.kz/index.php/1-ped/article/view/636/559>

2. Бутиліна О., Радченко Н. Розвиток *soft skills* як чинник підвищення ефективності діяльності соціальних працівників. URL: <https://periodicals.karazin.ua/socioprostir/article/view/15725>

ІМІДЖ ЯК ОСОБИСТИЙ СКЛАД ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ПЕДАГОГА

Вікторія Звєкова

доцент

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Імідж сучасного викладача складається з безлічі елементів, у сумі що утворюють «найефективнішу подачу повідомлення, яка може обійти наявні в кожній людині різноманітні фільтри. Звідси і виникає ідея іміджу як публічного чи зовнішнього «я» людини, яка досить часто може

відрізнитись від її внутрішнього «я». Імідж вчителя інтегрується з його сутністю як людини та професіонала, чия діяльність багато в чому обумовлюється функцією комунікативного лідера, що постійно реалізується. Імідж — раціонально створюваний і свідомо регульований образ, який можна порівняти з якоюсь маскою, привласнивши яку, людина, за словами С. Моема, «справді стає тим, ким до того хотів здаватися». Маски суворого дидакту, життєрадісного дотепника, «свого хлопця», «професора», обрані різними вчителями, впливають як на професійне самопред'явлення, а й особистість у сукупності її психологічних характеристик.

Виділення індивідуального іміджу педагога як самостійної складової його професіоналізму може викликати деяке неприйняття, проте необхідність гуманізації відносин між педагогом і учнями, недостатня підготовленість деяких вчителів до використання поліфункціональних можливостей індивідуального іміджу для досягнення цього завдання, значна теоретична вивченість і виявлена практична педагогічних завдань дозволяють цю складову розглядати як самостійну. Сьогодні загальновизнаною є думка про необхідність формування іміджу у професіоналів, які працюють у сфері «людина – людина», зокрема у педагогів. Імідж, психологія іміджу зараз є розділом психологічної науки, предметом вивчення якої є феномен іміджу як соціально-психологічне явище та закономірності його виникнення та розвитку.

П. Берд вважає іміджем загальне враження, яке людина справляє на оточуючих, що складається з того, як людина репрезентує іншим свої ідеї, висловлює свої думки, як одягається і що робить, тобто. імідж – це сприйняття людини іншими людьми [1]. Імідж можна визначити як образ, що формує думку про людину як про особистість і професіонала, на підставі якого визначається готовність людей діяти, надходити щодо нього певним чином. На думку В.М. Шепеля, формування іміджу залежить від індивідуальних властивостей людини та від середовища, в якому він існує [6].

Імідж вчителя, як свідчать дослідження вчених, є формою пред'явлення себе світові, у ньому найчастіше відбиваються особистісні орієнтири діяльності педагога [4, 5]. Часто можна спостерігати наступний парадокс: вчитель, який має певні знання та досвід, досягає позитивних результатів за успішністю учнів і за всіма ознаками демонструє професіоналізм, водночас може принижувати гідність дитини, перешкоджати її розвитку тощо. Або може скластися інша ситуація, коли за формальними ознаками вчитель явно не показує високих досягнень професійної діяльності в предметній галузі, проте, з погляду надання виховного, розвиваючого ефекту або вибудовування взаємин з учнями, він досягає високих результатів. Такого результату вчитель може досягти, в тому числі, і за рахунок позитивного індивідуального іміджу, що є єдністю психологічних, вербальних і невербальних характеристик як складової свого професіоналізму. Таким чином, виходячи з вищесказаного, можна визначити імідж педагога як цілеспрямовано сформований цілісний образ, обумовлений відповідністю зовнішніх та

Вища освіта у міждисциплінарному вимірі: від традицій до інновацій

внутрішніх індивідуальних особистісних якостей педагога, який надає емоційно-психологічний вплив на оточуючих для вироблення певної думки та сприяє гармонійній взаємодії із соціумом і самим собою.

Вирізняють такі функції іміджу педагога:

1) комунікативну, з якої здійснюється взаємозв'язок, отже, і взаємодія учасників освітнього процесу на індивідуальному, груповому, колективному рівні;

2) інформаційну, у своїй велику роль грають руху вчителя, які сприймаються як ознаки його особистісних властивостей;

3) емотивну, яка реалізується в емоційно забарвлених взаєминах з учнями і таким чином стимулюється чи послаблюється активність учасників освітнього процесу, створюється потрібний настрій;

4) виховну функцію, яка реалізується в демонстрації таких моделей поведінки, що вчитель стає значущою особистістю, якою хоче наслідувати і яку рівнятися;

5) адаптивну функцію, яка у тому, що позитивний імідж допомагає педагогу реалізуватися у своїй професії [5].

Позитивний імідж сприяє взаєморозумінню, з його допомогою можна координувати дії та психічні стани всіх учасників процесу спілкування [3]. Імідж вчителя дозволяє створити доброзичливу обстановку у взаєминах із учнями. Дорослі (педагоги та батьки) часто втрачають авторитет не тому, що їм нема чого сказати, а тому, що їх нецікаво слухати і на них нецікаво дивитися. Якщо запитати будь-яку людину, якою був улюблений предмет у школі, то якими б не були відповіді, у них буде одна подібність: цей предмет став улюбленим тому, що подобався викладач.

Компоненти іміджу вчителя:

1) вербальний імідж – думка, що формується з урахуванням вербальної продукції. Вирізняють високий рівень спілкування педагогів (характеризується теплотою у взаєминах, взаєморозумінням, довірливістю); середній рівень та низький (характеризується відчуженістю, нерозумінням, ворожістю, холодністю, відсутністю взаємодопомоги);

2) кінетичний імідж – думка, що створюється про людину на основі її кінетики (міміка, жести, пози, манери, вміння слухати, погляд), характеристик типових рухів або положень у просторі частин його тіла. За різними джерелами, від 50 до 90% інформації про людину отримуємо завдяки невербальним засобам;

3) габітарний імідж – думка, що формується про людину на її зовнішній вигляд (конституція, одяг, зачіска, макіяж) [2, 4]. Останнім часом з'явилася позитивна тенденція – вчителі все частіше стали приділяти увагу своєму зовнішньому вигляду та кольоровій гамі гардеробу.

Імідж педагога – це образ одного вчителя, який свідомо чи випадково вибирає певну манеру поведінки, індивідуальний стиль діяльності, що зовні виявляється через фізичний вигляд педагога, його

Вища освіта у міждисциплінарному вимірі: від традицій до інновацій

мова, виразність його рухів та міміки, естетично оформлений одягом, макіяжем та іншими атрибутами зовнішності, а також через предметно-просторове середовище, в якому він здійснює свою діяльність.

Ставлення до іміджу самих педагогів досить різне. Старше покоління вчителів ставиться щодо нього негативно, забуваючи у тому, що імідж є в кожного педагога незалежно від його особистих поглядів у питанні – адже однією з результатів сприйняття вчителя учнем є формування образу вчителя, тобто його іміджу. Процес створення іміджу залежить як від самого вчителя, і від індивідуальних особливостей учня. Вчитель, який займається створенням власного іміджу, не тільки краще виглядає, а й впевненіший у собі, а в результаті успішніше працює. Імідж будь-якої освітньої установи багато в чому визначається іміджем працюючих у ньому педагогів.

1. Берд П. (2004). Продай себе! Тактика вдосконалення Вашого іміджу / пров. з англ. Т.А. Сівакової. 2-ге вид.: Вид-во «Амалфея». 208 с.
2. Бойко В.В. (1996). Енергія емоцій у спілкуванні: погляд на себе та на інших. К.: Інформаційно-видавничий будинок «Філін». 472 с.
3. Нефьодова І. (1997). Я і мій імідж. К.: Яуза; Вид-во ЕКСМОПРЕС. 208 с.
4. Панасюк О.Ю. (2009). Формування іміджу: Стратегії, психотехнології, психотехніки. Х.: Омега-Л. 272 с.
5. Перелигіна Є.Б. (2002). Психологія іміджу: Навчальний посібник. Л.: Аспект Прес. 223 с.
6. Шепель В.М. (2002). Іміджелогія: навчальний посібник. Х.: Народна освіта. 254 с.

ХОРОВА ТВОРЧІСТЬ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО КОМПОЗИТОРА Л. ДИЧКО

Анастасія Касим

*студентка 1 курсу педагогічного факультету
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Науковий керівник – доц. Бухнієва О.А.*

Наша українська земля квітне талановитими людьми. Голоси України чути далеко за її межами і всім вони відомі, адже це наші неймовірні співаки. Різнокольоровими барвами вона сяє завдяки нашим незрівнянним художникам. І які мелодії течуть по струмках і ріках цієї плодоносної землі, а всі вони створені незрівнянними нашими композиторами. Дійсно, Україна славиться багатьма талановитими композиторами. Це Мико́ла Віта́лійович Лісенко, С. Гулак-Артемовський, Б. Лятошинський, Стеценко та ще багато інших. Всі вони були вишуканими майстрами які творили неперевершені та досконалі твори. Не винятком є й Ле́ся Васи́лівна Дичко́, одна з провідних хороших композиторок в Україні, яка плідно обогатила нашу землю. Наразі вона вважається другою жінкою-композитором, яка пише великі кантатно-ораторіальні, симфонічні полотна. Багато людей за кордоном люблять